

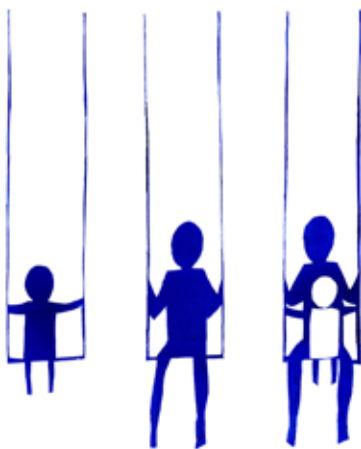
HISTORIIKKI 2014

Imatran seudun
Pelastakaa Lapset ry
50 vuotta

Imatran seudun Pelastakaa Lapset

HISTORIIKKI 2014

Taitto:
Asko Verho

Paino:
Saimaprint, 2014
Imatra

PÄÄSIHTEERIN TERVEHDYS

Minulla on suuri ilo tervehtiä 50 vuotta täyttävää Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry:tä ja toivottaa runsaasti onnea ja iloa tuleville vuosikymmenille.

Pelastakaa Lapset on kansalaisjärjestö. Sen ydin on niissä ihmisissä, jotka haluavat omilla paikkakunnillaan toimia ennen kaikkea alueensa lasten, mutta samalla myös laajemminkin lasten hyväksi. Imatran seudun Pelastakaa Lapset on upea esimerkki yhdistyksestä, joka on vuosikymmenien ajan ollut vahvasti lisäämässä alueensa lasten hyvinvointia niin koulun käynnin tukemisen kuin monenlaisen muun toiminnan kautta. Yhdistyksen varainhankinnan laajuus on ihailtavaa. Se on mahdollistanut poikkeuksellisen laajan toiminnan lasten ja nuorten hyväksi. Lämpimät onnittelut ja kiitokset upeasta työstä kaikille nykyisille ja entisille yhdistyksen aktiiveille. Teidän ansiostanne maailma on jälleen hieman parempi paikka lapsille.

*Hanna Markkula-Kivisilta
pääsihteeri
Pelastakaa Lapset ry*

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Tervehdin ilolla juhlivaa yhdistystämme. Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry on saanut menneiden 50 vuoden aikana monia loistavia tulieluja vetovastuuseen. Tätä määrätietoista lapsen hyväksi tehtyä työtä muistamme kunnioituksella ja kiitoksella. Kiitosta emme voi kaikille enää osoittaa konkreettisesti, mutta mielessämme kiitos löytää kyllä paikkansa. Kulttuurikeskus Virran käytävänäyttelystä menneiden vuosien puheenjohtajat saavat arvoisensa paikan. Näyttelyn valokuvat kertovat värikkäästi ja tapahtumarikkaasti yhdistyksen historiasta.

Tahdon erikoisesti kiittää varapuheenjohtajaamme Tuula Rahkosta historiikin kokoamisesta. Tällä tulee olemaan merkitystä vielä sittenkin, kun me emme enää ole johtamassa yhdistystä. Uudet tulevat aina korvaamaan nykyiset toimijat – toivottavasti yhtä innokkaina ja rohkeina. Ennakkoluulottomuutta on tarvittu, kun uusia työtapoja on otettu käytäntöön. Tästä on mentorointi loistava esimerkki. Koskaan ei voi kylliksi kiittää jäseniämme ja vapaaehtoisiamme työpanoksistaan. Olen nähnyt vuosien varrella innostunutta puurtamista, epäuskon hetkillä toivon pilkاهدusta, uutta yrittämistä, rohkeutta uuteen ja etenkin vahvaa uskoa lapsen parempaan tulevaisuuteen. Haluan kiittää juhlavuoden tapahtumien järjestäjiä suuresta työstä.

Tämä juhlavuosi jää muistoihimme – ei vain hyvällä vaan myös tapahtumalla, jota kukaan ei olisi toivonut. Huumorimielellä olemme tokaisseet, että kesäkuun tulipalo oli yksi juhlavuoden tapahtuma. No, vakavasti puhuen, vastoinkäymiset osoittavat aina ryhmän yhtenäisyyden. Se sitoo tekijät yhteen taistelemaan entistä voimakkaammin hyvän asian puolesta. Päätöksemme heti tulipalon jälkeen oli: ”Tietysti jatkamme toimintaamme”. Vastoinkäymiset on tehty voittamista varten!

Lämmin kiitos kohdistuu myös kaikille yhteistyökumppaneillemme, toimintaamme tukeneille ja tietysti suurelle joukolle kirpputoritavaran lahjoittajia ja asiakkaita. Ilman teitä emme olisi saaneet aikaan sitä, mitä yhdistys on tehnyt. Kaikki ne lapset, nuoret ja perheet, joita olemme taloudellisesti tukeneet, voivat omilla tahoillaan viedä eteenpäin innostusta toisen, heikommissa asemassa olevan auttamiseen. Tätähän on Pelastakaa Lapset keskusjärjestössä alusta alkaen korostettu. Niin nytkin! Kun jokainen antaa vähästään, tulos voi olla valtava.

Hyvää juhlaa kaikille!

*Annikka Taitto
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry:n puheenjohtaja*

Pelastakaa Lapset Kymen piiri ry

Jokaisella lapsella on ehdoton oikeus kasvaa hyvässä kodissa. Tähän rouva Ester Ståhlbergin lausumaan ajatukseen sisältyy lyhyesti lähtökohdat sille lastensuojelutyölle, jota toteuttamaan Koteja Kodittomille Lapsille (myöhemmin Pelastakaa Lapset) -järjestö perustettiin.

Vuonna 1918 käyty sota oli vienyt tuhansilta lapsilta huoltajan ja tuhonnut koteja. Näiden sotaorpojen ja sodasta muutoinkin kärsimään joutuneiden lasten tulevaisuus oli kysymyksessä, kun 1920-luvun alussa ryhdyttiin auttaviin toimenpiteisiin.

Virallinen lastensuojelutyö maassamme oli tuolloin vielä melko alkeellisella tasolla. Ainoan ratkaisun toivat lastenkodit, joiden avulla voitiin auttaa suuria lapsijoukkoja pahimmasta hädästä. Lastenkodit olivat suuria ja niiden hoitohenkilökunta vähäinen, joten yksilöllinen huolto ja rakkaus useimmiten puuttuivat.

Ratkaisevan aloitteen asiassa teki kouluhallituksen lastensuojelupäällikkö vapaaherra Adolf von Bonsdorff. Hän vetosi rouva Ester Ståhlbergiin, joka vuosina 1918–1919 toimi kouluhallituksessa ja sosiaalihallituksessa sotaorpojen huollon järjestäjänä.

Nykyisen Pelastakaa Lapset-järjestön perustava kokous pidettiin 4.2.1922. Perustetun yhdistyksen tarkoituksiksi määriteltiin hoidon puutteessa olevien lasten auttaminen saamaan kodin hoitoa ja kasvatusta. Tarkoitustaan yhdistys pyrki toteuttamaan perustamalla vastaanottolaitoksia, sijoittamalla hoidon puutteessa olevia lapsia yksityisiin kasvatuskoteihin sekä avustamalla, neuvomalla ja valvomalla näitä koteja. Tätä varten yhdistys palkkasi asiamiehiä eri puolelle Suomea. Ensimmäisen toimintavuoden jälkeen jo 66 paikkakunnalla oli yhteensä 105 asiamiestä, joten tuli tärkeäksi laajentaa organisaatiota maakuntiin. Vuoden aikana perustettiin 12 paikallistoimikuntaa edustamaan yhdistystä, kokoamaan jäseniä, keräämään varoja sekä tekemään yhdistyksen tarkoituksia tunnetuksi.

Vuoden 1953 vuosikokouksessa sääntöjä muutettiin niin, että liiton varsinaisiksi jäseniksi tulivat maakunnalliset piiriosastot. Niiden lukumääräksi tuli viisitoista ja niiden rajat määrättiin noudattamaan läänien rajoja. Piiriosastojen luomisella liitto pyrki aikaansaamaan entistä kiinteämmän yhteyden maan eri osiin ja samalla kehukset laajenevalle lastensuojelutyölle.

Pelastakaa Lapset järjestö on ollut varhain liikkeellä. Se on ollut sittemmin perustamassa esimerkiksi Raha-automaattiyhdistystä ja Lasten Päivän Säätiötä.

Kymen piiriosasto perustettiin 7.4.1954.

Piiriosaston tehtävänä oli kiinteän yhteyden luominen liiton johdon ja piirin alueella toimivien paikallisosastojen ja asiamiesten välillä, jotta Pelastakaa Lapset -liiton toiminnallinen päämäärä piirin alueella voisi toteutua.

Imatralla lastensijoitusasiamiehenä toimi vuosien ajan Vieno Hämäläinen. Asiamiesjärjestelmä lakkautettiin 1960-luvulla.

Varsinainen avun tarpeessa oleviin lapsiin ja heidän koteihinsa kohdistunut

avustustoiminta tapahtui pääasiassa piirin alueella toimivien osastojen kautta. Osastojen toiminta muotoutui pitkälti sen mukaan, toimiko osasto kaupungissa vai maaseudulla. Yleisin toimintamuoto oli raha-, ruoka- ja vaateavustusten antaminen vähävaraisille lapsiperheille. Kesäisin järjestettiin lapsille ja myös äideille leirejä. Leikkikenttätoimintaa oli joillakin paikkakunnilla ja jossakin iltahoitoa lapsille.

Kun Pelastakaa Lapset Kymen piiri perustettiin, oli sen alueella toiminnassa kaksi paikallisosastoa, Lappeenrannassa vuonna 1946 ja Kotkassa vuonna 1948 perustetut osastot. 60-luvulle tultaessa alkoi vilkas uusien osastojen perustamis- ja jäsenten hankkimiskausi.

Pelastakaa Lapset Imatran osasto ry:n ensimmäinen logo

Haminan osasto perustettiin vuonna 1956, sen jälkeen olivat vuorossa Parikkala, Joutseno, Lauritsala, Inkeroinen, Jaala, Kuusankoski, Lemi, Simpele, Valkeala, liitti, Imatra, Kouvola, Savitaipale ja niin edelleen. Moni yhdistys on jo lopettanut tai sulautunut toiseen yhdistykseen. Toiminta on kuitenkin edelleen kattavaa.

(Yllä otteita Pelastakaa Lapset ry:n internet-sivulta ja Pelastakaa Lapset Imatran osaston 30-vuotis historiikista)

Pelastakaa Lapset Imatran osasto

Imatran osaston perustava kokous pidettiin 1.12.1964. Kokoontutsuja oli Kymen piirin piirisihteeri Aune Koski yhdessä Pelastakaa Lapset-liiton orpo- ja sijoituskotiasiamiehenä toimineen imatralaisen seurakuntasisar Vieno Hämäläisen kanssa. Vieno Hämäläinen oli kutsunut tilaisuuteen Imatran kauppalan sosiaalisihteeri Risto Rannan ja muita lasten asioista vastuuta tuntevia henkilöitä. Tilaisuudessa oli 13 perustavaa jäsentä. Piirisihteeri Koski sekä sosiaalisihteeri Ranta esittivät ensin alustukset aiheesta ja sitten ryhdyttiin tositoimiin. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin terveys sisar Sirkka Tuomainen ja sihteeriksi sosiaalisihteeri Ranta. Paikallisosaston nimeksi päätettiin Pelastakaa Lapset Imatran osasto ry ja kotipaikaksi Imatran kauppala. Sihteeri Ranta selosti yhdistyksen mallisäännöt.

Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin terveys sisar Sirkka Tuomainen, hallituksen jäseniksi seurakuntasisar Vieno Hämäläinen, sosiaalisihteeri Risto Ranta ja

terveyssisar Sirkka Tuomainen.

Rahastonhoitajiksi valittiin taloudenhoitaja Lennart Plym ja pankkivirkailija Sylvi Holmstedt, sekä varalle konttoripäällikkö Mirjam Saukkonen ja seurakunnan taloudenhoitaja Eino Talikka.

Jäsenmaksuksi sovittiin yksi markka.

Ilmoitukset päätettiin julkaista sanomalehti Ylä-Vuoksessa ja Saimaan Sanomissa.

Näin oli yhdistys perustettu

Heti perään pidetyssä hallituksen kokouksessa valittiin varapuheenjohtajaksi tohtori Olli Elo ja sihteeriksi maisteri Tyyne Kohonen. Hallituksen muiksi jäseniksi valittiin seurakuntasisar Vieno Hämäläinen, kättilö Anna Huhta, rouva Eeva Lappalainen ja rouva Jenny Eskelinen.

Pian vaihtui vuosi, ja oli aika ruveta suunnittelemaan yhdistykselle toimintaa. Pelastakaa Lapset-liitto toimi pitkälti kuntien sosiaalitoimien tukena otto- ja kasvatuskotien hankkimiseksi kodittomille lapsille. Koko Suomen noin 400 lastensuojeluasiamiestä hoitivat käytännön työtä, joten katsottiin, että näin laajaa toimintaa varten tarvittiin erityisesti toiminnan tunnetuksi tekemistä sekä muutakin avustavaa ja ennalta ehkäisevää työtä. Tältä pohjalta ensimmäisessä hallituksen kokouksessa keskusteltiin Risto Rannan ehdotuksesta ruveta hoitamaan alle kouluikäisten lasten kesäsiirtolatoimintaa. *”Päätettiin kysellä sopivaa paikkaa, esim. maalaistaloa lasten sijoittamista varten. Lapsia sijoitettaisiin aluksi n. 6 ja heidät otettaisiin tällä kertaa Teppanalan päiväkodista.”*

No, tiedusteluja varmasti tehtiin, mutta seuraavassa hallituksen kokouksessa piti todeta, että *”sijoitettavia lapsia ei tänä kesänä löytynytäkään. Kevätpuolella palataan asiaan ja kysytään ensi kesän sijoituspaikaksi Ruokolahden Äitsaaressa Karoniemen taloa”.*

Ensimmäisen toimintavuoden toimintakertomus on vaatimattomuudessaan liikuttava. *”Osastomme toiminta kuluvana vuonna on ollut hyvin vähäistä. Keväällä suunnittelimme muutamien lapsien sijoittamista yhdeksi kuukaudeksi kesänviettoon maalle, mutta lopulta ei enää ollutkaan sopivia lapsia. Lastenjuhlan järjestimme 21.11. Tuloja siitä ei kylläkään ollut, mutta mainosta osastollemme ehkä.”*

Alakuloon ei kuitenkaan ollut aihetta. Pienillä askelilla oli lähdetty liikkeelle, mutta seuraavan vuoden toimintakertomus oli jo huomattavasti pidempi. Piirin johtokuntaan oli valittu Imatran osastosta rouva Hilja Jyrkinen ja piirin vuosikokous oli pidetty Imatralla. Lastenjuhlassa toukokuussa oli itse Kylli-täti piirtämässä ja kertomassa. Kesäsiirtolatoiminta oli muuttunut leiriksi, joka pidettiin elokuussa Huhtasen kylässä Enson työväenyhdistyksen kesäkodilla. Lapsia leirillä oli 16 ja äitejä kaksi.

Kirkkojuhlassa lokakuussa puhuivat piirisihteerit Aune Kaski ja rovasti Martti Silvennoinen.

Sihteeriksi valitun Vieno Hämäläisen kauniilla käsialalla kirjoittaman Vuoden 1966 toimintakertomuksen loppulause puretuu asian ytimeen: *”Toiminnan kautta on tahdottu tehdä jotain kodittoman lapsen hyväksi ja asian laajemmalti tunnetuksi tekemiseksi.”*

Vuonna 1967 valittiin puheenjohtajaksi opettaja Aino Tikkanen. Hän hoiti tehtävää

Aino Tikkanen

seuraavat kuusi vuotta. Toiminta oli jo jollain lailla vakiintunut; järjestettiin keväällä lastenjuhla jossain kansakoulussa eri puolilla Imatraa, kesällä järjestettiin lasten ja äitien leiri ja syksyllä kirkkojuhla. Alusta alkaen monen vuoden toimintakertomuksessa on kovin tutun tuntuinen lause: " Jäseniä yritetään saada lisää".

Leirielämää

Lasten ja äitien kesäleirejä vähävaraisille perheille järjestettiin vuoteen 1989 asti. Lapsia oli 16- 35 leiriä kohti ja äitejä kahdesta kahdeksaan. Leirille tulijan alaikäraja oli kuusi vuotta, mutta äitien seurassa pääsivät pienemmätkin. Leirillä oli aina työntekijä järjestävän yhdistyksen puolesta, hyvin usein Saimi Ryhänen. Lisäksi tarvittiin emäntä ja hänelle apulainen. Seurakunta antoi vuosittain yhden tai kaksi työntekijää.

Hillevi Teittinen, nykyinen kirppiksen vapaaehtoinen, oli usein mukana leireillä seurakunnan työntekijänä. Hillevi muistelee,

Leiririemua vuodelta 1968.

että päivisin leireillä vietettiin riemukasta leirielämää pelien, leikkien, luonnon tutkimisen ja leiriolympialaisten merkeissä. Leireillä kävi myös vierailijoita jakamassa tietoiskuja esimerkiksi terveydenhoidosta, erilaisista palveluista ja vaikkapa Israelin matkoista. Imatran kauppala, myöhemmin kaupunki, palkkasi useana vuonna liikunnanohjaajan leirille. Iltaisin, kun lapset jo menivät nukkumaan, istuttiin iltanuotiolla aikuisten kesken ja keskusteltiin kipeistäkin elämän asioista. Keskustelut olivat monelle äidille pitkään aikaan ainoa tilaisuus keskustella rauhassa toisten aikuisten kanssa. Hillevin poika oli muutaman kerran mukana leirillä ja oli monelle pikkupojalle tärkeä miespuolinen kaveri ja esikuva.

Leiripaikat vaihtelivat. Immolanjärveä koluttiin monelta kulmalta, kun leireiltiin edellä mainitun Enson työväenyhdistyksen kesäkodin lisäksi Imatran seurakunnan kurssikeskuksessa Päivärannassa, Huvikummissa ja Imatran invalidien kesäkodilla Hakalassa. Saimaan rannallakin leireiltiin ainakin Kaakkois-Suomen lomakodilla Jänhiälässä. Leireille oli aina järjestetty yhteiskuljetus.

Leireillä oli myös vierailupäivä, jolloin muut perheenjäsenet pääsivät tutustumaan leirielämään. Yhdistyksen johtokunta käytti tuon vierailupäivän hyväkseen ja pääsi tutustumaan käytännössä yhdistyksen järjestämään tapahtumaan.

Imatran kauppala/kaupunki maksoi suurimman osan leirin kustannuksista. Muita lahjoittajia olivat ainakin Imatran Seudun Sähkö rahallisen avustuksen ja Enso Gutzeit polttopuiden muodossa. Ruokatavarat ostettiin Osuusliike Imatrasta, joka antoi alennusta.

Kodin ilta, kirkkojuhlat ja matineat

Imatran seurakunnan kuva-arkistosta

Pekka Lavaste

Yksi alkuvuosien varainhankkimiskeino oli järjestää yleisötilaisuuksia, joihin myytiin lippuja tai ohjelmia. Esimerkiksi nimellä *Kodin ilta* järjestettiin vuosien ajan suosittuja tapahtumia. Vuoden 1968 illassa tervehdyssanat lausui puheenjohtaja Aino Tikkanen, ohjelmaa oli lapsilta, nuorilta ja vanhemmilta, puheen piti pastori Pekka Lavaste aiheena *Isän osuus perheessä*. "*Kodikasta yhdessäoloa lisäsi myös kahvitarjoilu.*" Tilaisuudessa seurakuntakeskuksessa oli toista sataa henkilöä.

Illat pidettiin yleensä Imatran seurakunnan uudessa seurakuntakeskuksessa, jonka seurakunta antoi tilaisuuksiin maksutta. Oliko syynä hyvä asia vai hyvät puolestapuhujat, olihan Imatran osaston hallituksessa kymmenien vuosien ajan seurakunnan pastoreita ja muita työntekijöitä.

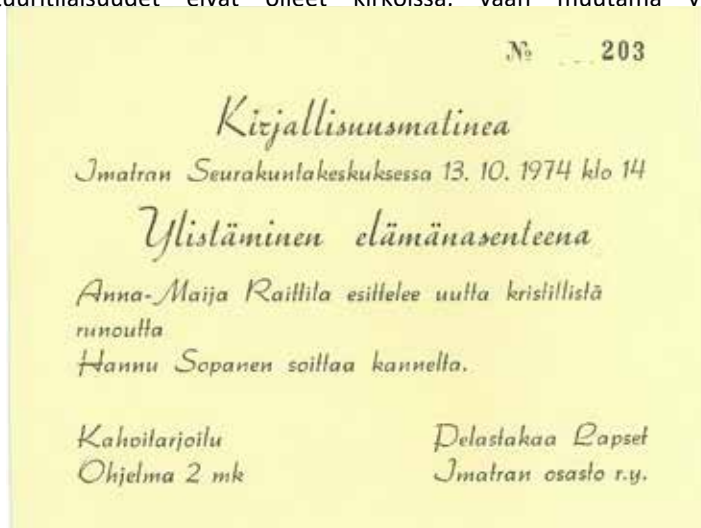
Aina kodin illoilla ei ollut erityistä nimeä, mutta sellaisiakin löytyy kuin *Kärsivä lapsi*, *Koti ja lasten kysymykset* sekä *Kodittoman lapsen ilta*. Toisinaan illoissa näytettiin myös värifilmejä.

Vieno Hämäläinen teki yhdistyksessä pitkän päivätyön. Siitä kiitokseksi hänelle myönnettiin Pelastakaa Lapset-liiton kultainen ansiomerkki ja hänet kutsuttiin yhdistyksen kunniajäseneksi.

Yhdistyksen vakio-ohjelmassa vuosien ajan oli myös syksyllä pidettävä kirkkojuhla. Juhla pidettiin nimensä mukaan jossain Imatran kirkossa, ja esiintyjinä oli koulujen lapsiryhmiä sekä paikallisia taiteilijoita, musikoita ja runonlausujia. Myös entinen imatralainen teologi-runoilija Anna-Maija Raittila vieraili tilaisuuksissa esittämässä omia runojaan. Illan puhuja oli yleensä joku seurakunnan pastoreista. Tilaisuudet olivat todella suosittuja, koska ohjelmiakin myytiin 300 kappaletta. Imatrankosken kirkko olisi eteistä myöten täynnä jos siellä olisi niin paljon ihmisiä, joten ilmeisesti moni osti ohjelman pelkästään kannatuksen vuoksi.

Kaikki kulttuuritilaisuudet eivät olleet kirkoissa. vaan muutama yhdistyksen

Kirjallisuusmatineassa olivat mukana Anna-Maija Raittila ja Hannu Sopanen

Onkiminen on aina jännittävää, niin 60-luvulla kuin nykyäänkin. Koskaan ei tiedä, mikä nappaa.

aktiivijäsen antoi myös kotinsa käyttöön yhdistyksen hyväksi. Kerttu ja Pekka Lavasteen kodissa Imatrankosken kirkolla, Mansikkalassa Väinö Miettisen sekä Anna-Liisa ja Matti Talsin kodeissa vietettiin lukuisia matineatilaisuuksia, joissa oli tasokkaita musiikkiesityksiä ja runonlausuntaa. Tilaisuuden lopuksi oli kahvitarjoilu. Näistäkin illoista kertyi tuloja.

Lastenjuhlat

Ensimmäinen vastaperustetun yhdistyksen voimainkoetus, Kaukopään kansakoululla järjestetty lastenjuhla, se, josta *”tuloja ei kylläkään tullut, mutta mainetta osastolle ehkä”*, aloitti pitkän jatkumon. Perinteiseen lastenjuhlaan kuului aluksi ohjelmatuokio, jonka lapset kiltisti ja hiljaa seurasivat, ja oli siellä ihan oikea aikuisen ihmisen esittämä puhekin ennen kuin päästiin nauttimaan virvokkeita ja onkimaan jännittäviä kaloja sermin takaa. Ihan huikeaksi lopuksi sai vähän aikaa juoksennella salissa, ikään kuin iltamissa ennen vanhaan oli lopuksi tunti tanssia.

Lastenjuhlia järjestettiin vuosien ajan eri kansakouluissa. Ohjelman esittäjiä tuli eri lapsiryhmistä etupäässä seurakunnasta. Koska kauppa antoi koulut korvauksetta lastenjuhlien pitopaikoiksi ja esiintyjät tulivat talkoohengessä, kertyi juhlista aina pieni tuotto, lapsilta lapsille. Se ei ollut kuitenkaan tärkein tekijä juhlien järjestämisessä. Ongintapalkintoja tai varoja niiden hankkimiseen saatiin lahjoituksina, muun muassa vanhainkodin vanhuksat olivat keränneet keskuudestaan varoja lasten iloksi.

Leikkikenttätoiminta

70-luvun alkupuolella Imatran kaupunki (Imatrasta tuli kaupunki vuonna 1971) ehdotti Pelastakaa Lapset Imatran osastolle leikkikenttätoiminnan järjestämistä. Tilaustatällaiselle toiminnalle kuulemma oli. Pitkän harkinnan jälkeen yhdistys järjesti lastenohjaajat ja muut apulaiset, ja toiminnan piti alkaa Linnalan koulun alueella. Ilmoittautuneita oli kyllä riittävästi, mutta osallistujia tuli huomattavasti vähemmän. Todettiin, että tilausta tämän kaltaiselle toiminnalle ei ehkä ollutkaan. Toimintaa kokeiltiin vielä seuraavana vuonna, mutta yhtä huonolla menestyksellä. Leikkikenttätoimintaa oli sitten muutamana vuonna Imatra-viikon aikana.

Jopa päiväkotitoimintaa Tainionkosken pappilaan pyydettiin ja suunniteltiin 70- ja 80-luvuilla, mutta yhdistys ei uskonut sen tarpeellisuuteen, eivätkä sitä paitsi voimavarat olisi riittäneetkään.

Imatran kaupunki lähestyi vuonna 1996 yhdistystä ja muitakin vastaavanlaisia yhdistyksiä kirjeellä ja pyysi yhdistyksiä osallistumaan vahvemmin lastensuojelutyön tukitoimiin.

Siihen pyyntöön Imatran Pelan oli vastattava kielteisesti, yhdistys oli liian pieni, voimat eivät riittäneet.

Muotinäytökset

Tämän päivän kirppiksen vapaaehtoiset ovat kovin mieltyneitä muotinäytöksiin. Nykyinen kirppispaikka, Pulliaisen talo portaineen ja tangoissa roikkuvine upeine

Kirppiksen kukkasat esittivät kirppisvaatteita Imatra-päivänä 23.8.2014. Mikrofonin varressa tämän historiikin kirjoittaja Tuula Rahkonen.

vaatteineen aivan vaatii pitämään muotinäytöksiä. Niitä on pidetty omissa tupailloissa ja ainakin kerran avoimessa tilaisuudessa. Olivatpa Pelan naiset kerran Imatra-päivässä Koskenpartaallakin mannekiineina ja sama toistui myös juhluvuonna 2014.

Muotinäytökset kuuluvat kuitenkin yhdistyksen perinteeseen. 60-luvulta lähtien näytöksiä järjestettiin Valtionhotellissa ja mannekiineina toimivat ihan oikeat mannekiinit. Vaatteet olivat Imatran eri muotiliikkeistä. Pela hoiti lipunmyynnit ja sai niistä myös tulot. Ja ne tulot eivät olleet ihan pieniä. Tellervo Piepponen muistaa muotinäytöksiä myös 2000-luvun puolella sekä Valtionhotellissa että Imatran kylpylällä.

Valtionhotellissa olleesta vapputilaisuudesta lähti liikkeelle Onnenlähde-idea. Paikallinen kukkakauppa koristeli kauniin lähteen hotellin aulaan, ja lähteen reunalle kirjailtiin taulu: *"Taita murunen hyvinvoinnistas. Heitä lanttisi lähteeseen. Toiveesi toteutuu muodossa tai toisessa. Autat koditonta lasta. "Lähteen suojelijaksi lupautunut rouva Maire Mansner heitti ensimmäiset kolikot siemeneksi. Siemen iti hyvin, sillä parin päivän päästä saatiin korjata runsas sato, " säkillinen painavia jyviä ". Miten lie käynyt toiveiden kanssa.*

Yhdistys vietti 15-vuotisjuhlia vuonna 1979. Juhlaa varten sihteeri Vieno Hämäläinen oli kirjoittanut pienen yhteenvedon yhdistyksen alkutaipaleesta. Siinä hän mainitsee, että

seurakunta on tukenut työtä luovuttamalla tiloja korvauksetta osaston tilaisuuksiin sekä antamalla leireille työntekijäapua. *”Viidessätoista vuodessa on päästy alkuun, toiminta jatkuu lapsen parhaaksi.”*

Organisaatiomuutos

Vuonna 1997 tehtiin Pelastakaa Lapset-liitossa organisaatiomuutos, jossa lakkautettiin piirit ja osastot. Liiton ja paikallisyhdistysten välille tuli aluetoimistot. Imatran yhdistys liitettiin Etelä-Suomen aluetoimistoon.

Imatran osaston nimi muutettiin muotoon Imatran Seudun Pelastakaa Lapset ry, jonka toimialueeksi tuli Imatran kaupungin lisäksi Rautjärven ja Ruokolahden kunnat. Simpeleen osasto oli edelleen nimellisesti olemassa, mutta siellä ei ollut toimihenkilöitä eikä toimintaa.

Puheenjohtajat

Vuonna 1973 Pelan hallituksessa suoritettiin tehtävänkierro, jossa puheenjohtajaksi siirtyi seitsemän vuotta varapuheenjohtajana toiminut rovasti Pekka Lavaste, ja opettaja Aino Tikkanen siirtyi varapuheenjohtajaksi. Yhdistys jatkoi edelleen läheistä yhteistyötä seurakunnan kanssa. Myös hallituksen kokoukset olivat hyvin kristillisiä alku- ja loppuvirsineen ja iltahartauksineen.

Kiinteä yhteistyö seurakunnan kanssa jatkui, kun vuonna 1986 yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin kirkkoherra Olli Aalto. Hänkin teki pitkän rupeaman yhdistyksen hyväksi, koska puheenjohtajakautensa jälkeen hän oli vuosina 1998 – 2008 yhdistyksen tilintarkastaja.

Marja-Sisko Aalto (entinen Olli Aalto) korostaa, että puheenjohtajuus ei tullut kirkkoherran

Olli Aalto

Kosken Kuvaamo

viran perintönä. Pelan delegaatio kävi häntä pyytämässä puheenjohtajaksi, ja hän ihan mielellään suostui. Varmasti kyseessä oli myös läheinen yhteys seurakuntaan.

Leiritoiminnan Marja-Sisko muistaa mukavaksi, niin kauan kuin sitä kesti. Kun kaupunki lopetti leirien avustamisen, siirryttiin retkitoimintaan ja avustusten kasvattamiseen.

Marja-Sisko muistelee: *” Monena vuonna lastattiin bussi täyteen ja lähdettiin retkelle. Joskus mentiin niihin puolipakollisiin riehakohteisiin kuten Punkaharjun Kesämaahan tai Kouvolan Tykkimäkeen, mutta usein niihin yhdistäen tai varta vasten käytiin myös nykylapsille eksoottisissa paikoissa kuten lammas- tai nautakarjatilalla taputtelemassa eläimiä ja ottamassa tuntumaa siihen, miten maalla eletään. Kesäretkipäivän kohokohta oli uiminen, sään salliessa ulkovesissä. Ainakin kerran tosi viileässä kurvattiin*

Imatran kylpylään, joka silloin oli aika uusi. Varjelus oli mukana, pikku mustelmia ja naarmuja pahempia ei sattunut. Vakuutus oli ja pienimmillä piti olla omasta takaa aikuinen mukana. ”

Seuraava puheenjohtaja Annukka Ihanus-Rainio viihtyi puheenjohtajana vuodesta 1998 vuoteen 2001. Ja hyvin viihtyikin. Kun Annukka jonain iltana oli ollut kotona, oli hänen poikansa kysynyt, oliko äiti varmasti ihan oikeassa paikassa. Yhdistyksen toiminta oli hyvässä nousukiidossa, ja menemistä ja tekemistä riitti. Pahalla Annukan perheessä ei

Annukka Ihanus-Rainio

Pelan työtä katsottu, koska hän sai miehensäkin mukaan toimintaan.

Pitkän ja ahkeran vapaaehtoistyörupeaman teki myös sihteerinä vuodesta 1990 vuoteen 2001 toiminut Arja Juuti, jonka Marja-Sisko Aalto muistaa ”*aivan toisen sukupolven vahvana naisena*”. Arja oli myös lähes saman ajan rahastonhoitajana. Arjan ja Annukan toimesta järjestettiin paljon yleisötilaisuuksia ja hankittiin näkyvyyttä yhdistykselle.

Edellä kerrottuja retkipäiviä järjestettiin kymmenen vuoden ajan ja Arja lienee ollut joka kerran käytännön järjestämisvastuussa.

Tellervon kesälapset

Vuonna 2002 puheenjohtajaksi valittiin rautjärveläinen Tellervo Piepponen. Tellervo oli tutustunut Pelastakaa Lapset-toimintaan jo vuosia aikaisemmin kesälapsitoiminnan kautta. Kun hänen oma poikansa lähti opiskelemaan, jäi koti niin tyhjäksi, että Tellervo ajatteli siellä olevan tilaa kesälapsille. Neuvoa Tellervo kysyi Simpeleellä lastenvaateliikettä pitäneeltä Margit Tiitalta, joka osasi opastaa Tellervon Pelastakaa Lapset-järjestön puoleen. Margit Tiitta kuului tuolloin vielä toiminnassa olleen Simpeleen Pelastakaa Lapset ry:n toimihenkilöihin.

Kun Piepposten koti oli tarkastettu sekä järjestön että paikallisen sosiaalitoimiston puolesta, sai heidän kotinsa ensimmäiset kesälapset. Kaiken kaikkiaan lapsia oli kymmenenä kesänä, aina siihen asti, kun Piepposet muuttivat maalta kuntakeskukseen. Lapset viihtyivät hyvin, ja Tellervo ja Jaakko olivat tyytyväisiä, kun ympärillä oli elämää.

Tellervo Piepponen

Jossain vaiheessa Tellervo liittyi Imatran seudun Pelan jäseneksi. Vuonna 2001 hänet valittiin varapuheenjohtajaksi ja seuraavana vuonna puheenjohtajaksi. Tellervo koki tärkeäksi yleensäkin lasten ja lapsiperheiden auttamisen. Auttaminen oli niin henkistä kuin myös aineellista tukea, johon varoja saatiin jäsenmaksutuloista ja rotareiden joulupuurotaloista.

Rautjärven kylämessut oli tapahtuma, jossa Tellervo halusi ja haluaisi edelleenkin Imatran seudun Pelan näkyvän. Pela on tehnyt yhteistyötä paikallisen MLL:n

osaston kanssa Simpeleen leikkipuistossa.

Tellervo oli vielä vanhan kansan puurtajapuheenjohtaja, jonka piti pitää kaikki langat käsissään.

Vuoden 2007 muutosten jälkeen toiminta lisääntyi siinä määrin, että hän terveydentilansa ja pitkän matkansa vuoksi päätti luopua puheenjohtajuudesta. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Annikka Taitto, jonka pesti jatkuu edelleen. Tellervo jatkoi vielä hallituksessa ja on edelleen Rautjärven työryhmässä.

Annikalle oli heti selvää, että töitä täytyy jakaa. Ei hän, eikä kukaan muukaan olisi pystynyt yksin selviytymään siitä työmäärästä, mitä uusi kirppis, lisääntyneet tulot ja lisääntynyt avustustoiminta toivat tullessaan. Yhdistyksessä toimiminen on yhdessä tekemistä, ei sitä voi, ei tarvitse eikä edes saa yksin tehdä.

Kirpputori, Kirppis

Ensimmäisen kerran kirpputori mainitaan vuoden 1991 toimintasuunnitelmassa. Ei ihan käy selville, pidettiinkö kirpputoria tuolloin, mutta ainakin vuonna 1993 äitienpäivälauantaina Imatrankosken torilla oli Pelastakaa Lapset-kirppis. Sen jälkeen päivän mittaisia kirppiksiä on ollut joka vuosi, joskus useampiakin.

Vuonna 1998 sai Vuokko Kokko huikean ajatuksen. Kun hallituksen kokouksessa pohdittiin varainhankintakeinoja, ehdotti Vuokko kiinteää kirppispaikkaa. Hän sai puhuttua hallituksen puolelleen ja käynnisti kirpputoritoiminnan Pohjolan liikenteen talleilla Imatrankoskella. Kirppis oli toiminnassa kesän ajan ja oli avoinna muutamana päivänä viikossa. Kauppa kävi ja toiminnan hyödyllisyys tuli selville.

Ensimmäinen kirppiksemme Pohjolan liikenteen tallirakennuksessa

Meni kuitenkin useita vuosia ilman uutta kiinteää kirppispaikkaa, päiväkirppiksiä toki

oli muutaman kerran vuodessa. Sitten löytyi Sienimäeltä, Rouskunkadulta, 40 neliön huoneisto, jonka yhdistys kelpuutti. Vuokrasopimus allekirjoitettiin marraskuussa 2002 ja myynti alkoi jo ennen joulua.

Vuonna 2004 vuokrattiin tila vilkkaammalta kauppapaikalta Vuoksenniskalta (Vuoksenniskantie 52). Myymälätilaa oli 120 neliötä, ja lisäksi vuokrattiin erillinen varasto, koska tavaraa oli hirmuisesti. Kauppa kävi ja tulojakin tuli, mutta tila todettiin pian liian pieneksi.

Kirppistoiminta alkoi myös tuottaa. Tellervo Piepponen muistaa Vuoksenniskan kirppiksen mukavana paikkana. Se oli myymälän lisäksi tuttujen kohtausta. Muuttoa Pulliaisen taloon Tellervo pitää hyvänä ratkaisuna, vaikka se mielipiteitä jakoi.

Vuoden 2007 hallitus teki rohkean päätöksen vuokratessaan Pulliaisen tavaratalon Mansikkalasta. Yksimielinen päätös ei missään tapauksessa ollut. Hallitus visioi uudeksi kirppispaikaksi Imatrankoskea, josta käytiin tutkimassa useampiakin paikkoja. Vuokko Kokko teki tahollaan tutkimustyötä ja soitti Auli Pulliaiselle tyhjillään olevasta Pulliaisen liikekiinteistöstä. Kun Vuokko esitteli asian hallitukselle, sai hän suuren vastustuksen, olihan vuokra moninkertainen edellisiin tiloihin verrattuna ja neliöitäkin yli kolmesataa. Paikka oli myös syrjässä ja kaikin puolin muutenkin sopimaton. Vuokko piti päänsä, ja hallitus lämpeni ajatukselle, että alakerran voisi vuokrata, mutta yläkerta ei tarvita. *"Kaikki tai ei mitään"* Vuokko tykitti, ja tiukan väännön jälkeen syntyi päätös kirppiksen siirtämisestä nykyiselle paikalle.

Muutto oli kova rutistus, mutta kun tavarat oli saatu sijoitettua Pulliaisen talon kahteen kerrokseen, olivat kaikki tyytyväisiä, joskin vielä vähän pelokkaita. Uusi Kirppis avattiin elokuun ensimmäisenä päivänä 2007, ja imatralaiset sekä lähikuntien asukkaat ottivat

Kirppiksen yleiskuva

sen heti omakseen. Monet tulivat katselemaan ja muistelemaan entistä Pulliaisen tavarataloa, ja ihastuksen huudot eivät olleet epätavallisia. Niin paljon muistoja kauppa herätti. Kenkäosasto ja miesten pukineosasto ovat edelleen samoilla paikoilla, kuin Pulliaisen aikaan, ja liinavaateosastolla on tallella se sama pöytä, jossa kangaspakasta mitattiin tarvittava määrä kangasta.

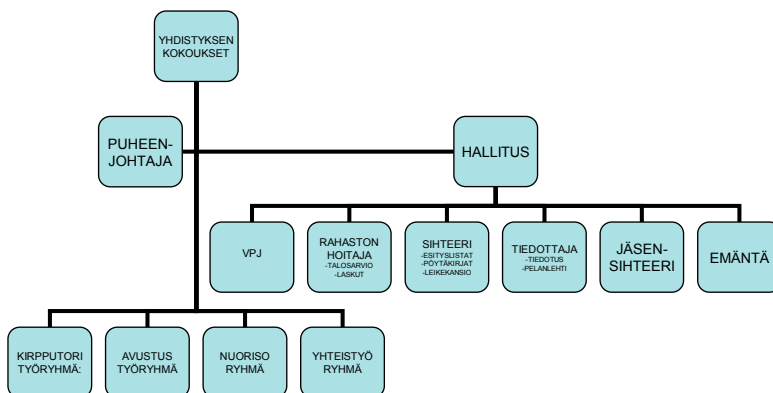
Asiakkaita kävi jatkuvana virtana ja tavara vaihtoi omistajaa. Aluksi etenkin kymmenen kilometrin päässä sijaitsevasta pakolaisten vastaanottokeskuksesta Tiuruniemestä kävi väkeä isoina joukkoina. Meno oli välillä kuin afrikkalaisella torilla. Vastaanottokeskus on sittemmin muuttanut Konnunsuolle, ja sen asiakasvirta on tyrehtynyt. Tilalle on tullut runsas asiakaskunta itänaapurista.

Pulliaisen komea kivitalo on rakennettu vuonna 1954, ja malli siihen on haettu Ranskasta.

Aluksi kirppistä hoidettiin niillä työntekijöillä, keitä vuorossa kulloinkin oli. Se oli hankalaa etenkin tiedonkulun kannalta, joten ruvettiin puhumaan myymälänhoitajan tarpeellisuudesta. Pari vuotta meni, ennen kuin löytyi Katri Tiilikainen, joka otti pestin vastaan. Katri osoittautui järjestelmälliseksi ihmiseksi, ja hän keräsi ympärilleen joukon, joka alkoi uudistaa myymälän toimintaa. Katri laati myös yhdistykselle arkistointiohjeet, joten eivätköhän paperit vastaisuudessa ole ojennuksessa. Tätä historiikki laadittaessa ne eivät sitä vielä ole.

Katri teki myös esityksen vastuualuemallista, jossa vastuita jaettaisiin tehtävään valituille ryhmille. Näin ihan joka asiaa ei tarvitsisi käsitellä hallituksen kokouksessa. Ehdotus oli erinomainen, koska oli ihan tavallista, että hallituksen kokous kesti neljä tuntia.

Uusi aika

Ei niin hyvää, ettei jotain huonoakin. Kirppiksen muutto ja siitä aiheutuneet erimielisyydet kärjistyivät, ja vuoden 2007 lopussa vaihdettiin hallitus lähes täysin. Tätä ajankohtaa voidaan pitää jonkinlaisena murroksena Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry:n historiassa. Uudet hallituksen jäsenet eivät olleet vanhoja yhdistyksen jäseniä, vaan heitä pyydettiin hallitukseen ja he liittyivät jäseniksi. Uutena puheenjohtajana aloitti Annikka Taitto, joka oli ollut hallituksen jäsen viiden vuoden ajan ja siitä kaksi vuotta rahastonhoitajana. Hän joutui kovaan pyörytykseen, mutta taipui mukaan avustustoiminnan kehittämiseen ajan vaatimusten mukaan.

Kun uusi aika oli alkanut, Pelan hallitus ei halunnut toimia enää ”sosiaalitoimistona” toimeentulotukea jakamalla. Hallitus alkoi selkeyttää avustuskäytäntöjä poistamalla kaikki asumiseen liittyvät avustuskohteet sekä ruoka-avustukset. Tuo ruoka-avustusten jakaminen oli tiukassa, siitä kaikki eivät olisi halunneet luopua. Vuoteen 2007 hallituksessa ollut Vuokko Kokko kertoo, että hän oli vuosien ajan vienyt henkilökohtaisesti ruokakasseja apua tarvitseville perheille ja kokenut tämän kaltaisen toiminnan tarpeelliseksi. Kuitenkin jo lisääntyneet avustuskäytännöt tekivät ruokakassavastusten jakamisen mahdottomaksi. Niihin eivät tilat eikä henkilöstö olisi mitenkään riittäneet.

Avustussääntöjä on muokattu ja selkeytetty usean vuoden ajan, mutta tuskin ne koskaan valmiiksi tulevat. Oli hyvä havaita, että kun Pelastakaa Lapset-liitto julkaisi Eväitä Elämälle-esityksen, oli siinä Imatran Pelan työstämät avustussäännöt lähes sanasta sanaan.

Siinä missä uuden kirppiksen neliöt lähes kolminkertaistuivat, liikevaihto kasvoi monikymmenkertaiseksi. Se ei ole tullut ilmaiseksi, vaan on vaatinut työtä ja sitoutumista. Kirppistä voisi kuvaila muurahaispesäksi, jossa muurahaisten virta on jatkuva. Yhdet muurahaiset kantavat ulko-ovesta kasseja ja laatikoita lajitteluhuoneeseen. Siellä toiset muurahaiset purkavat pakkaukset, lajittelevat ja hinnoittelevat tavarat. Kolmannet muurahaiset kantavat hinnoiteltuja tavaroita eri puolille myymälää hyllyihin ja tankoihin. Ja viimein neljännet muurahaiset käyvät hakemassa tavaroita hyllyistä ja tangoista ja vievät ne kassamuurahaisten kautta ulos.

On vielä sellaisiakin muurahaisia, jotka ahertavat kellarissa ja pakkaavat kausitavaroita odottamaan oikeaa aikaa ja säkittävät käyttökelpoista mutta myyntiin sopimatonta tavaraa UFFille. Osa rikkiäisistä ja likaisista tavaroista pestään ja korjataan, mutta osa

joudutaan poistamaan suoraan energiajätteeseen tai roskiin.

Yhteistyökumppanit

Lähiseutujen asukkaat ottivat kirppiksemme niin omakseen, että lahjoitustavaraa alkoi tulla ovista ja ikkunoista. Vapaaehtoisvoimin ei tavarantalletusta olisi pystytty käsittelemään, joten oli käännyttävä jonkin virallisen tahon puoleen. Apu löytyi paikallisesta Työn Vuoksi ry:stä. Sieltä on saatu kirppikselle työvalmennettavia, jotka hoitavat tavarantalletusta ja hinnoittelua. Pelan jäsenet ovat myös apuna tässä tehtävässä.

Myös TE-keskuksesta on tullut työharjoittelijoita tähän työhön.

Kirppis tarjoaa harjoittelijoille ja valmennettaville mielekkään työpaikan, siksi sinne on suorastaan tunkua.

Toinen tärkeä yhteistyökumppani on IntoPajat ry (aikaisemmin Intoa Työstä ry). Se on yleishyödyllinen yhdistys, jonka keskeisimpiä toimintamuotoja ovat työpajatoiminta sekä yksilö- ja ryhmäpalvelut. IntoPajat ry tarjoaa yksityisille, yhteisöille ja yrityksille työpalveluja sekä työttömille ja osatyökykyisille henkilöille yksilö- ja työvalmennusta koulutetun henkilöstön tukemana. Syyskuusta 2007 lähtien kirppiksen siivouksesta on huolehtinut pelkästään Intopajojen työntekijät.

Kausisiivouksissa ovat auttaneet myös Pajakoulun oppilaat kartuttaessaan leirikoulumahtakassaansa.

Moni asiakas on sanonut, että kirppiksellä on mukava asioida, koska siellä on aina siistiä.

Testamentti

Vuonna 2009 Imatran Pela sai Ruotsista terveisiä, että siellä kuollut Toini Poutanen oli testamentannut maallisen omaisuutensa Rautjärven Pelastakaa Lapsille Rautjärven lasten ja nuorten hyväksi. Rautjärvellä ei ollut omaa yhdistystä ja Simpeleen yhdistyskin oli nukkunut Ruususen unta jo vuosikymmenet. Virallisesti sitä ei ollut lopetettu, mutta toimintaakaan ei ollut. Simpeleen entiset vastuunkantajat eivät halunneet herättää yhdistystä henkiin eikä uusia toimijoita löytynyt. Katseet kääntyivät silloin Imatran Seudun Pelastakaa Lapset ry:n puoleen, koska sen toiminta-alueeseen kuuluvat Imatran kaupunki sekä Rautjärven ja Ruokolahden kunnat.

Rautjärvelle perustettiin toimikunta, johon tulivat entisen Simpeleen Pelan aktiivit, viimeisin puheenjohtaja Seppo Sahla ja Margit Tiitta, sekä uudempia Imatran Seudun Pelan jäseniä ja kunnan virkamiehiä. Toini Poutasen muistorahastosta on voitu tukea monia Rautjärven perheitä ja hankkeita.

Vaikuttamistoiminta

”Pelastakaa Lapset on aktiivinen vaikuttaja suomalaisessa yhteiskunnassa herättäen keskustelua lasten hyvinvointiin vaikuttavista asioista sekä edistämällä YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen toteutumista niin paikallisella, kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Järjestön tavoitteena on saada aikaan myönteisiä ja pysyviä muutoksia lasten elämässä eri puolilla maailmaa.” (katkelma Pelastakaa Lapset-kotisivulta)

Tavoitteen eteen Pelastakaa lapset tekee yhteistyötä viranomaisten, päättäjien ja muiden

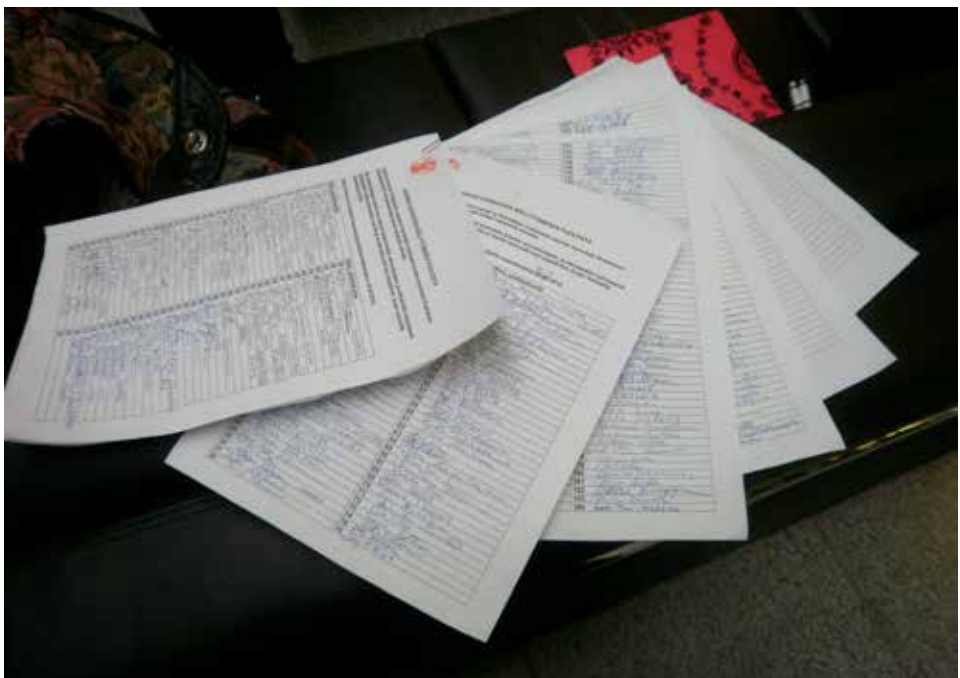
järjestöjen kanssa ottamalla kantaa lapsiin ja lasten hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin ja kouluttamalla paikallisia vastuunkantajia.

Kun paikallisyhdistyksiä alun perin alettiin perustaa, oli niiden yksi tärkeä tehtävä tehdä omalla alueella tunnetuksi kodittomien lasten asiaa. Lasten ongelmat ovat vuosien ja vuosikymmenten aikana muuttuneet yhteiskuntarakenteiden mukana, mutta poistuneet ne eivät ole.

Yksi vaikuttamiskohteista on Lapsen oikeuksien tunnetuksi tekeminen. Lapsen oikeuksien yleissopimus hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa vuonna 1989. Suomi allekirjoitti sopimuksen 1991. Sopimus velvoittaa Suomessa valtiota, kuntia, lasten vanhempia ja muita aikuisia. Lapsen oikeudet ovat aikuisten velvollisuuksia.

Koska lapsen oikeuksia ei kovin hyvin tunneta, valmisti Pelastakaa Lapset-liitto kalvosarjan, jota voi esittää eri tilaisuuksissa, muun muassa kouluissa. Imatran Pelan nuorisoryhmäläiset ovat kiertäneet kouluissa kertomassa lasten oikeuksista ja keskustelleet niistä yhdessä oppilaitten kanssa.

Vuoden 2012 kuntavaalien alla Pelastakaa Lapset-liitto kehotti paimenkirjeessään yhdistyksiä järjestämään vaalipaneeleja, joissa pureuduttaisiin kuntien lapsipoliittisiin kysymyksiin. Imatrallakin järjestettiin lokakuussa kyseinen tilaisuus. Seurakunnan Olavinkulman iso sali oli varattu, panelistit kutsuttu, seurakunnan lastenohjaajat varattu hoitamaan lapsia ja iso kattilallinen nakkisoppaa keitetty. Vain suuri yleisö puuttui. Sen verran porukkaa tuli, että keskustelua juuri ja juuri saatiin aikaan.

Adressi Koskiksen puolesta

Vuonna 2010 voimistui Imatran kaupungilla jälleen kerran ajatus, että kerhokeskus Koskis oli purettava liikerakennuksen tieltä. Koskis on vuonna 1928 rakennettu komea talo aivan Imatrankosken keskustassa, ja varmasti monen rakentajan kynnet syyhyäisivät päästä tontille rakentamaan jotain uutta ja tuottavaa. Rakennuksessa on vuodesta 1989 lähtien toiminut nuorisotilat, joissa toiminta alkaa iltapäivästä ja jatkuu pitkälle iltaan. Talossa on tiloja moneen tarpeeseen, muun muassa kovaääniseen musisointiin. Aamupäivisin tiloja ovat käyttäneet myös eläkeläis- ja muut yhdistykset.

Kuntieto Koskiksen purkamisesta tuli pelalaisten korviin, tuli monelta taholta vetoa, että yhdistyksen pitäisi tehdä jotain Koskiksen pelastamiseksi.

Pelan hallitus oli Koskiksen säilyttämisen kannalla, ja nuorisoryhmä innostui omalla tahollaan toimimaan ihan konkreettisesti Koskiksen puolesta. Nuorisoryhmän organisoimana kerättiin lähes 900 nimeä adressiin, joka luovutettiin kaupunginjohtaja Pertti Lintuselle. Hän otti adressin vastaan hyvin virkamiesmäisesti ottamatta mitään kantaa talon kohtaloon. Adressin viejille jäi tilaisuudesta hämmentynyt olo. Koskis on kuitenkin edelleen paikallaan ja täynnä toimintaa. Sinne on tehty isoja remontteja eikä tällä hetkellä kukaan puhu Koskiksen purkamisesta yhtään mitään.

Vaikuttamistoiminnaksi voitane lukea myös osallistuminen seurakunnan järjestämään valtakunnalliseen Kuule köyhää-päivän paneelikeskusteluun Imatran kävelykadulla tänä kesänä.

Liiton kehotukseen kouluttaa paikallisia vastuunkantajia Imatran Pela on vastannut järjestämällä erilaisia mielenkiintoisia tilaisuuksia sekä ammattilaisille että lasten vanhemmille.

Osanottajamäärällisesti suurin tapahtuma on ollut seminaari, jossa puhujana oli lastenpsykiatri Jari Sinkkonen. Päivätillaisuudessa oli lastenkasvatuksen ammattilaisia suuri sali täynnä ja illan tilaisuus oli tarkoitettu lasten vanhemmille. Se oli täyttä tykitystä koko päivä, eikä kukaan lähtenyt kotiin ilman uusia ajatuksia. Iltatilaisuuteen oli järjestetty myös lastenhoito kirjaston puolelle.

Toinen mieliinpainuva koulutustilaisuus on ollut jyväskyläläisen Teatterikoneen tilaisuus Irti-teatterilla. Ryhmässä oli mukana Imatran kasvatti Aaro Vuotila. Koulukiusaamista käsittelevä tilaisuus oli teatteriryhmän esitteen mukaan osallistava, eikä sekään jättänyt ketään kylmäksi.

Nuorisotoiminta

Pelastakaa Lapset-järjestössä nuorisojäseniä ovat alle 29-vuotiaat. Nuorisoasiaa on viritelty lähes koko 2000-luvun ajan, ja Sari Toivonen on ollut hallituksessa useita vuosia nuorten asioiden puolestapuhujana.

Nuorisoryhmä lähti liikkeelle, kun Sari yhdistyksen nuorimpana jäsenenä totesi, että *"jotain pitäisi tehdä"* Imatran nuorten hyväksi. Siihen asti painopisteinä yhdistyksen toiminnassa olivat olleet selkeästi lapset ja lapsiperheet. Sarin toinen toive oli saada yhdistyksen hallitusta nuorennettua, että nuorten ääni tulisi paremmin kuulluksi. Toive ei ole toteutunut, koska hallituksen keski-ikä on reilusti yli 60 vuotta.

Toiminta etsi pitkään omaa muotoaan, koska työresurssit olivat pienet. Nuorisoryhmässä oli jäseniä vain kourallinen, joista aktiivisia toimijoita yksi tai kaksi. Sari Toivonen veti

Ryhmäytymispäivässä on monenlaista, esimerkiksi sokkona kävelemistä.

toimintaa noin neljän vuoden ajan, välillä vapaaehtoisena ja välillä työllistettynä. Nuorisoryhmällä oli aikojen saatossa myös kolme hyvää harjoittelijaa työvoimatoimiston kautta.

Toimintamuotoihin on kuulunut muun muassa apuna olo uusien seitsemäsluokkalaisten ryhmäytymispäivässä, lasten oikeuksista puhuminen pienryhmille sekä iltavalvojina olo nuorisotiloilla. Asumisvalmennusryhmälle sekä pajakoululle nuorisoryhmä järjesti molemmille omat pikkujoulut.

Kun toiminta alkoi vakiintua, mukaan tulivat pienryhmät ja yläkoulujen tyttö- ja poikakerhot, LOS-toiminta (Lapsen Oikeuksien Sopimus) sekä isosisko- ja isovelitoiminta. Pitkäaikaisimmalle pienryhmälle järjestettiin myös läheisriippuvuuskurssi yhteistyössä Imatran kaupungin kanssa.

Yksi innostava toimintamuoto ansaitsee vielä tulla mainituksi. Nuorisoryhmä on järjestänyt useana vuonna lapsille piirustuskilpailun tai näyttelyn, jonka aiheita ovat olleet esimerkiksi Minulla on oikeus ja Minä harrastan. Tämän vuotisen piirustusnäyttelyn aiheet ovat Ystävyys ja Minä menen kouluun. Näyttelyn satoa on nähtävissä pääjuhlan aikana kulttuuritalon aulassa.

Piirustuskilpailun palkittuja lapsia kehystetyt piirustukset käsissään.

Päivän sana, mentorointi

Suurin nuorisoryhmän ponnistus on ollut liiton kehittämän mentoritoiminnan aloittaminen. Vuonna 2011 Pia Neuvonen otti ensimmäiset askeleet mentoroinnin saralla ollessaan työllistettynä Pelan nuorisoryhmässä. Mentoritoimintaa kävi Imatralla esittelemässä useampikin liiton työntekijä, ja toiminta miellettiin hyväksi. Yhdistyksellä ei ollut voimavaroja aloittaa toimintaa, koska Piakin lähti opiskelemaan.

Vuoden 2012 alusta toimintaan mukaan tuli Tarja Miikki ja vähän myöhemmin yhdistys sai työharjoittelijaksi Jarkko Pennan, jotka alkoivat kehittää paikkakunnan tarpeita vastaavaa omaa "Imatran mallia".

Elokuussa, pitkien neuvottelujen, melkein pä taistelujen jälkeen, Jarkon pesti muuttui siviilipalveluksen suorittamiseksi. Jarkko työskenteli vuoden ajan määrätietoisesti nuorisoryhmässä, ja muutaman kuukauden aikana rakenne toiminnasta alkoi valmistua. Huhti-toukokuun aikana mallia kokeiltiin yläkouluissa 13 mentorin ja 10 mentoroitavan oppilaan joukolla. Hyvän ja rakentavan palautteen, sekä toimivan koulu yhteistyön innoittamana yhdistys halusi jatkossakin panostaa mentoritoimintaan.

Mentoritoiminta suunnataan erityisesti niille yhdeksäsluokkalaisille, joilla on heikko arvosana esimerkiksi matematiikassa tai kielissä. Lisäopetus ei ole rinnastettavissa koulun tarjoamaan tukiopeukseen, vaan perustuu oppilaan omaan tahtoon korottaa heikkoa arvosanaa. Lisäopetus on perheille maksutonta. Pela maksaa mentoreille pienen korvauksen. Koulumentorit ovat 18 vuotta täyttäneitä nuoria. Lukuvuonna

2012–2013 mentoreita oli edelleen 13 ja mentoroitavia oppilaita 17. Mentoritoiminnan koordinaattorina toimi Jarkko Penna ja vastuuhenkilönä Tarja Miikki. Lukuvuoden loputtua kerättiin laaja palaute kouluilta, oppilailta, huoltajilta ja mentoreilta. Palaute oli edelleen kaikilta osapuolilta positiivista ja rakentavaa.

Liitossa heräsi kiinnostus Imatran malliin, ja se sai hyvää palautetta myös siltä suunnalta. Mentoriryhmän kokemuksia haluttiin kuulla myös liitossa, minkä jälkeen liitto julkaisi mentoritoiminnan käsikirjan jaettavaksi kaikille yhdistyksille.

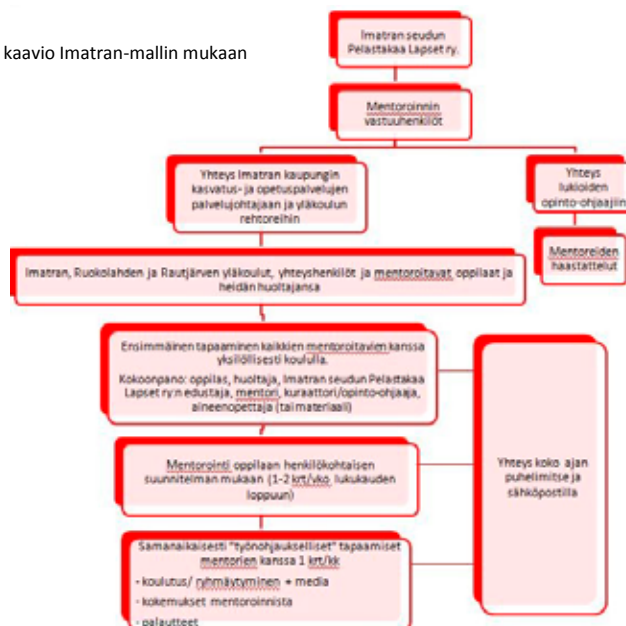
Lukuvuoden 2013 – 2014 aikana mentoritoiminnan kehittäminen on jatkunut. Jarkko jatkoi jonkin aikaa vapaaehtoisena vielä siviilipalveluksen loppumisen jälkeen ja opasti ryhmään uutena tulleen Sari Timperin mentoroinnin saloihin. Sari jatkoi sitten työtä mentoroinnin koordinaattorina. Mentoreita haettiin lukion, ammattiopiston, ammattikorkeakoulun ja Jaakkiman opiston kautta. Mentoritoimintaa myös laajennettiin Ruokolahden ja Rautjärven kouluihin. Mentoreita oli 15 ja mentoroitavia oppilaita 34.

Ylen valtakunnan uutiset sekä radiossa että tv:ssä huomioivat Imatran mentoritoiminnan huhtikuussa 2014. Uutisessa kerrottiin, että imatralaiset ysiluokkalaiset ovat erityisasemassa muihin Suomen kouluihin nähden.

Uutisiin asia pääsi a-studion tekemän jutun myötä.

Jos mentoritoiminta kuulostaa äkkiseltään oudolta, sen avaa hienosti Imatran kaupungin palvelujohtaja Ulla Laineen lause paikallislehti imatralaisessa: *”Yksi tukimuoto on Pelastakaa Lapset ry, joka on palkannut nuoria auttamaan toisia nuoria opinnoissa.”*

Mentoritoiminnan kaavio Imatran-mallin mukaan

©Tarja Miikki

Avustustoiminta

Ensimmäisen kerran avustustoiminta mainitaan vuoden 1966 toimintakertomuksessa: *” Osasto on jakanut avustuksia yhteensä 200:-, siitä Pelastakaa Vietnamin lapset 50:-, omalla alueella olevalle kasvattilapselle 50:-, jouluavustuksia 5 perheeseen lapsiluvun ollessa yht. 12 ”.*

Vuosi vuodelta, kun yhdistys sekä sen tarkoitusperät tulivat enemmän tunnetuiksi, alkoi varojakin karttua. Ne jaettiin kaikki avustuksina paikallisille lapsiperheille. 30-vuotisjuhlaan kootussa katsauksessa luetellaan tapahtumia, joilla varoja on kerätty: *” lastenjuhlat, erilaiset juhlatempaukset, tanssiaiset, kirkkojuhlat, kotikonsertit, koti-illat, musiikki- ja matineailat, kauneimmat lasten laulut ja kauneimmat runotapahtumat, myyjäiset ja messut arpajaisineen, muotinäytöksiin ja eri tilaisuuksien järjestelyihin osallistuminen, erilaiset teemalliset yleisötilaisuudet, piirin tuotteiden myynti (mm. joulukortit), puuron keitto Rotareiden joulujuhlassa”.*

Avustuskohteiksi samainen katsaus luettelee *”lasten ja äitien kesäleiri vuoteen 1989 asti, vuodesta 1990 lähtien kesäretki, lahjoitus nuorten huumeiden vastaiseen toimintaan, stipendit koulujen yläasteiden oppilaille, koulukirjahankintoja, erityiskoulun oppilaille kylpylä-, uinti-, teatteri-, elokuva- ja ratsastustapahtumia, uimakoulu, avustettu nuorisjärjestöjen toimintaa, jaettu paikallisille apua tarvitseville perheille jouluavustuksina rahaa, elintarvikepaketteja, osto- ja lahjakortteja, tuettu turva- ja vastaanottokoteja, avustettu yksittäisiä perheitä ja lapsia erityistilanteissa ”.*

Myös liiton kautta tapahtuvaan kansainväliseen avustustoimintaan osallistuttiin mahdollisuuksien mukaan. Avustettavia kohteita ovat olleet ainakin Intia, Kenia, Meksiko, Romania, Jugoslavia, Viro, Venäjä, Ruanda ja Bosnia. Hauskimmalta vaikuttava avustuskohde lienee maastoautokeräys Keniaan vuonna 1986. Se kuulostaa aluksi aika huvittavalta, mutta hyvä tarkoitus sillä oli. Autoa tarvitsi Isiolon lastenkoti, jonka yhteydessä toimivaan kouluun lähiseutujen lapset tulivat päivittäin hyvinkin pitkien matkojen takaa. Maastoautolla heidän koulumatkansa helpottui huomattavasti. Imatran Pela osallistui keräykseen 200 markalla.

Kun kirpputoritoiminta alkoi, toi se heti lisää tuloja avustuksina jaettavaksi.

Enää ei tehdä ruokakasseja, ei jaeta ruokalahjakortteja, ei osteta pesukoneita eikä makseta sähkölaskuja. Sen sijaan pääasialliset avustuskohteet ovat vähävaraisten perheiden lasten toisen asteen koulutuksen opiskelukustannukset sekä kouluikäisten lasten ja nuorten aikuisten harrastukset. Opiskelukustannukset pitävät sisällään lukion kirjat, ammattiopiston tai vastaavan kirjat ja pakolliset työkalut ja suojavarusteet. Jonkin verran on avustettu myös matkoissa periaatteella, että nuori voisi kerran kuussa käydä opiskelupaikkakunnaltaan kotona.

Tuettujen harrastusten kirjo on valtava; urheilua laidasta laitaan, tanssia, musiikkia, teatteria, sirkusta, melkein mitä vaan, kunhan se on ohjattua toimintaa. Mieluinen harrastus on lapselle ja nuorelle elintärkeä, ja siitä kannattaa pitää kiinni, vaikka perheen taloudellinen tilanne jostain syystä järkkyisi. Ehkä hyvän harrastuksen tärkeys vielä korostuu erilaisten kriisien aikana. Harrastaminen on nykyisin melko kallista, joten kaikkiin harrastuksiin Pelan tuki ei riitä.

Enää ei myöskään ostella huvipuistorannekkeita eikä makseta matkoja niihin. Tilalle on tullut tuettujen perhelomien omavastuuosuuksien maksaminen. Suomessa on paljon eri kohteita, joissa näitä tuettuja perhelomia järjestetään, monelle perheelle niiden omavastuuosuus on kuitenkin liian suuri.

Huvipuistomatkojen järjestämisessä Imatran Pela on edelleen mukana. Imatran seurakunnan yhteiskunnallinen työmuoto järjestää kesäisin lapsiperheille retken johonkin sopivaan paikkaan. Imatran Pela on tukenut tätä matkaa ainakin kolmen vuoden ajan. Siinä, missä 90-luvulla Pela järjesti retken lapsiperheille, yhdistys tukee nyt seurakuntaa vastaavanlaisen retken järjestämisessä. Pääasiallisena syynä lienee yhdistysaktiivien korkea ikä ja sitoutuminen kirppiksen pyörittämiseen.

Jouluavustukset ovat olleet Imatran Pelan ohjelmassa jo ihan alusta alkaen ja ovat tänäkin päivänä. Vuoteen 2011 asti avustukset jaettiin suoraan, mutta sitten tehtävä todettiin liian vaativaksi. Sitä paitsi ilmeni, että jotkut uskaliaimmat hakivat ja myös saivat jouluavustuksen sekä kaupungilta, seurakunnalta että Pelalta. Vuodesta 2012 lähtien Pela on antanut jouluavustukset sekä sosiaalitoimiston että seurakunnan diakoniatyön ja perheasiain neuvottelukeskukseen jaettavaksi. Viime vuosina jouluavustussumma on ollut noin 9000 euroa.

Muutamana vuonna Imatran Pela oli mukana toteuttamassa Imatran Nuorkauppakamarin Joulupuu-keräystä. Joulupuu on valtakunnallinen hyväntekeväisyysprojekti, jonka tavoitteena on antaa joululahja niille lapsille, jotka todennäköisesti jäisivät muuten ilman joulupukin tuomisia. Imatralla Nuorkauppakamari organisoii lahjojen keräämisen ja Pela oli mukana niiden jakamisessa. Lahjoja oli paketoimassa suuri joukko koululaisia ja vapaaehtoisia. Työvoimaa oli, mutta tilat eivät enää riittäneet muutenkin vilkkaana joulunalusaikana.

Leilan pitkä työrupeama

Pisimmän päivätyön yhdistyksessä on tehnyt Leila Perttu, jonka työtoveri pyysi yhdistyksen jäseneksi joskus 80-luvun alussa. Neuvolan työntekijänä Leila tunsu lasten ja perheiden kanssa työskentelyn mielekkääksi ja tuli mukaan toimintaan. Siitä hän sujuvasti lipsahti hallitukseen vuonna -84.

Koska Pelan puheenjohtaja oli pappi ja hallituksessa oli muitakin seurakunnan työntekijöitä, muistaa Leila hallitusten kokousten olleen uskonnollispainotteisia. Kaikille se ei ollut helppoa.

Mukavana ja myös taloudellisesti tuotavana tapahtumana Leila muistaa Rotareille järjestetyn joulupuurotapahtuman.

Muita tulonhankintamuotoja tuolloin oli liiton tuotteiden, muun muassa joulukorttien myynti. Niitä myytiin sadoittain.

Hankituilla tuloilla annettiin lapsiperheille jouluavustuksia, tuolloin etupäässä kasseja, sekä järjestettiin kesäretkiä. Leila muistaa Ulla Soikkelin innokkaana retkien järjestäjänä. Retkien osanottajat olivat oikein tyytyväisiä mahdollisuudesta päästä retkelle.

Leila Perttu oli hallituksessa yhdeksän vuotta, koska halusi olla mukana tekemässä hyvää työtä. Samasta syystä hän hallituskautensa jälkeen otti vastaan pestin tilintarkastajana. Tehtävän nimike on muuttunut toiminnantarkastajaksi, ja Leila hoitaa tätä tehtävää

edelleen. Nyt hän jo mielellään luovuttaisi sen jollekin toiselle.

Leila Perttu seuraa tiiviisti niin Pelastakaa Lapset-liiton kuin paikallisyhdistyksenkin tapahtumia. Jäsenlehteä hän pitää hyvänä lehtenä, ja se tulee luettua lähes kannesta kanteen. Leila ihmettelee, miksi Imatralla vapaaehtoistyössä työskentelevät eivät ole yhdistyksen jäseniä. Jäsen tukee Pelastakaa Lapset-toimintaa ja sitoutuu sen periaatteisiin. Leila kehottaa yhdistystä tehostamaan jäsenhankintaa.

Uimakoulu

Pelastakaa Lapset-nimi herättää monissa kysymyksen, mistä niitä lapsia pelastetaan. Lapselle tulee mieleen myös, että hukkumastako. Kun vuonna 2010 tapahtui vielä kaksi lapsen hukkumiskuolemaa, joista uutisoitiin valtakunnallisesti, mietti puheenjohtaja, voisiko näitä yhdistää. Pohjalla oli vielä se ”ongelma”, että yhdistyksen pankkitilille oli kertynyt liikaa rahaa, mikä ei suinkaan ollut tarkoitus.

Alkoi neuvottelu Imatran kaupungin liikuntatoimen kanssa, voisiko Pelan kustantamana järjestää alle kouluikäisille lapsille uimakouluja. Varsinaisen uimakoulun järjestäminen sujui nopeasti, jäi vain kysymys, miten lapset saadaan uimahallille. Eihän se muuten järjestynyt, kuin maksamalla vielä bussikuljetus opetukseen osallistuville ryhmille. Se kannatti, koska vuosittain yli 700 lasta saa uimaopetusta Pelan kustantamana ja alakoulun opettajien mukaan ekaluokkalaisten uimataito on selvästi parantunut. Uimakoulu työllistää yhden osa-aikaisen uimaopettajan.

Vaikka Imatran kaupunki ei ole suuremmin yhdistyksemme työtä huomioinut, järjesti uimahallin henkilökunta aikamoisen yllätyksen. Vuonna 2012 saimme kuulla seuraavanlaisen uutisen:

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry on myöntänyt Erikoispisara-huomionosoituksen Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry:lle. Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry lahjoitti 30 000 euroa pienten lasten uinninopetukseen. Uinninopetuksen piiriin ovat kuuluneet Imatran, Ruokolahden ja Rautjärven 4-5 -vuotiaat lapset, esikoululaiset sekä 1.-2.-luokkalaiset. Lahjoitusvaroilla palkattiin määräaikainen uimaopettaja ja kustannettiin kuljetukset uinninopetukseen. (SUH ry:n nettisivut)

Pisaran kävivät Helsingissä pokkaamassa puheenjohtaja Annikka Taitto sekä rahastonhoitaja Helena Lintunen. Pisara on ollut nähtävillä

kirppiksen näyteikkunassa.

Pela palkitsee

Yhdistyksemme sai hienon huomionosoituksen uimaopetus- ja hengenpelastusliitolta, mutta olemme toki mekin palkinneet työtämme lähellä olevia tahoja. Suunnittelimme vuonna 2008 palkintoa jollekin lasten asioissa hyvin toimineelle henkilölle tai taholle ja suunnitelmissa palkinto kulki työnimellä Vuoden lapsellinen teko. Jostain syystä nimeä ei ole muutettu, vaan palkinto on jaettu jo viisi kertaa tällä nimellä.

Sari Toivonen luovutti kirjaston lastenosastolle myönnetyn palkinnon kirjaston edustajille. Kirjastokoira Kirjavainen laulaa luikautti pari laulua kiitokseksi.

Ensimmäisen Vuoden lapsellinen teko-palkinnon luovutimme Imatran kaupungin silloin uudelle Hyvinvointineuvolalle, joka on sittemmin saanut julkisuutta ja kiitosta valtakunnallisestikin. Seuraavana vuonna palkinto ojennettiin imatralaiselle Irti-teatterille, joka tekee paljon työtä eri-ikäisten lasten teatterikasvatuksen parissa. Vuonna 2011 palkinnon sai Koulumummo Rauni Mynttinen, joka vapaaehtoistyönä käy kouluissa kertomassa lapsille perinnetietoa ja tarinoita vanhoista ajoista. Seuraavan vuoden Lapsellinen teko-palkinnon sai Imatran kaupunginkirjaston lastenosasto.

Viime vuoden palkinto luovutettiin seiväshyppääjä Matti Monoselle, joka kilpaili MTV:n Diili-ohjelmassa ja keräsi siellä varoja lasten harrastusten tukemiseen Imatran seudun Pelan kautta jaettavasti. Matti hankki ohjelmassa lapsille rahaa noin 12 000 euroa.

Matti Mononen palkittiin Diili-ohjelman jälkeen lapsineuvoksen arvonimellä.

Vapaaehtoistyö

Imatran osaston 30-vuotisjuhlassa Pelastakaa Lapset-liiton silloinen toiminnanjohtaja Mirja Winter-Heikkilä totesi, että ” *historian parissa viivähtäminen on hyvin opettavaista, etenkin kun Pelastakaa Lapset-järjestössä on vastattava ajan muutoshaasteisiin. Kaikki se arvokas, minkä hyväksi monet tuhannet henkilöt ajan saatossa ovat työskennelleet, on säilytettävä ja sitä perintöä on edelleen kehitettävä* ”. Saamalla hän uskoi tulevan toiminnan vaativan palaamista entistä voimallisemmin vapaaehtoistyöhön sekä sen ja ammattilaistyön yhdistämiseen.

Winter-Heikkilällä on ilmiselvästi ollut kyky nähdä kauaksi tulevaisuuteen. Tuo viimeinen lause on niin totta tänä päivänä. Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry tekee töitä hartiavoimin toiminta-alueensa kuntien ja seurakuntien rinnalla. Työhön motivoi

edelleenkin vapaaehtoisissa sisällä oleva halu auttaa.

Tupaillan viettäjiä Kirppiksellä.

Vapaaehtoistyö kirppiksellä on monipuolista. On mielekästä kierrättää, on mielekästä hoitaa myymälää, on mielekästä olla asiakaspalvelussa ja kaiken kukkuraksi, saa tehdä hyvää työtä ja olla avuksi jollekin lähimmäiselle.

Siinä missä Marja-Sisko Aalto koki puheenjohtajakautensa aikana valtakunnallisissa kokouksissa tiettyä pinnallisuutta ja elitistisyyttä, ei siltä ihan voinut välttyä paikallistasollakaan. Vielä 2000-luvun alkupuolella Imatran Pelassa kerrottiin uusille vapaaehtoisille työn olevan humanitääristä auttamistyötä, jossa itsensä piti unohtaa ja puurtaa vain heikommassa asemassa olevien kanssaihminen auttamiseksi. Tuo vuonna 2008 aloittanut uusi hallitus laajensi näkökulmaa huomaamaan, että myös auttajaa pitää huomioida. Tänä päivänä avustustyötä ei tehdä enää ylhäältä alaspäin, vaan samalla tasolla. Kirppiksen vapaaehtoisille työvuorolaisille on jääkaapissa voileipätarvikkeita, ja onpa joku sanonut, että ei muualla saa leikkeleitäkään. Noin kerran kuussa järjestetään kirppiksellä tupailtoja, joissa on asiaohjelmaa, jotain hauskaa ja myös tarjoilua. Kerran vuodessa, useimmiten kesäkuun alussa, järjestetään päivän mittainen retki. Retkiä on tehty Parikkalan Siikalahdelle, Viipuriin, Kotkaan, Tamminiemeen ja kesällä 2014 Helsinkiin tutustumaan eduskuntaan imatralaisen kansanedustajan Anu Urpalaisen kutsumana. Aivan ilmaisia retket eivät vapaaehtoisillekaan ole, vaan niillä on aina omavastuuosuus.

Pikkujoulua vietetään yleensä vasta tammikuussa, koska joulun alus on niin työntäyteinen.

Yhdistyksemme väki poseeraamassa eduskuntatalon portailla kesäkuussa 2014

Myös yhdistyksen varsinaisiin kokouksiin on yritetty saada jotain piristystä kokoontumalla mitä eksoottisimmissa paikoissa. On ollut Siitolan kartanoa, Neitsytmiemen kartanoa, IntoPajojen toimintakeskusta, Valtionhotellia, Ukonlinnan retkeilymajaa ja ties mitä. Aina on ollut myös pieni esittely paikasta.

Yhteistyö Pelastakaa Lapset-liiton kanssa

Historiankirjojen mukaan yhteistyö on toiminut hyvin kautta aikojen. Pelastakaa Lapset-liitto poikkeaa siinä monesta muusta keskusjärjestöstä, että se pitää koko ajan yhteyttä jäsenyhdistyksiin. Jäsenkirjeitä ja tiedotteita tulee vähän väliä, ja järjestösihteeri ja myös muut työntekijät vierailevat useita kertoja vuodessa yhdistyksissä.

Monen vuoden ajan Imatran seudun Pelalle tärkeä henkilö oli liiton järjestösihteeri Marja Puhakka. Hän oli ikään kuin isosisko, jolta saattoi kysyä neuvoa mihin tahansa ongelmaan. Apua ja neuvoja myös tuli. Tuli välillä pyyhkeitäkin. Imatralla kun oli välillä intoa järjestää jos jonkinlaista iltapäiväkerhotoimintaa ja avointa päiväkotia. Koska yhdistyksen väen aika meni kokonaan kirppiksen pyörittämiseen, oli suunnitteilla pyytää käytännön järjestelyihin muita yhdistyksiä Imatran Pelan toimiessa maksumiehenä. Marja yritti henkeen ja vereen kannustaa meitä järjestämään itse toimintaa, eikä kustantaa toisten yhdistysten toimintaa. No, ei niistä suunnitelmista tullut mitään muutenkaan.

Marja viettää nyt ansaittuja eläkepäiviä, ja työtä jatkavat Ira Kinnunen ja Riitta Kauppinen, joiden kanssa hyvä yhteistyö jatkuu edelleen.

Imatralta on ollut lähes jatkuvasti edustus liittohallituksessa tai piirihallituksessa. Valitettavasti asiakirjojen perusteella ei voi tehdä kattavaa luetteloa edustajista. Tällä hetkellä liittovaltuustossa on Annikka Taitto ja häntä ennen Paula Lääperi-Neuman. Susanna Pöyhönen oli nuorison varaedustajana neljävuotiskauden.

Juhlavuosi

Auton veto oli lastentapahtuman jännittävin ohjelma.

Hallitus päätti jo hyvissä ajoin juhlia yhdistyksen 50-vuotista taivalta koko vuoden. Ensimmäinen juhlavuoden tilaisuus oli toukokuun 24 päivänä järjestetty lastentapahtuma Imatran seudun Supersankari. Seurakuntakeskuksen pihassa järjestetyssä tilaisuudessa lapset saivat koetella voimiaan voimamieskisoista tutuilla lajeilla. Farmikävelyssä lapset kantoivat itselleen sopivia hiekkäämpäreitä, ja Atlas-kivet olivat erikokoisia ja painoisia palloja. Suosituimmaksi lajiksi nousi auton veto. Paikallinen mikroautokerho, Saimaan Karting ry, oli tuonut paikalle ihan oikean mikroauton, ja sitäkö oli hienoa vetää. Autohan näytti ihan pieneltä formulalta. Kaikki osallistujat saivat hienon osallistajakortin ja avainnauhan, ja kaikki paikalla olleet lapset pääsivät vielä onkimaan talven ajan kirppikseltä kerättyjä hienoja kaloja.

Lastentapahtuman suunnittelussa ja toteuttamisessa oli mukana paikallinen Lions Club Imatra, joka viettää tänä vuonna 60-vuotisjuhlaa.

Imatra-päivää vietettiin 23.8. Tänä vuonna päivän teemana oli luova hulluus. Imatran seudun Pelan Kirppiksen kukkaset-niminen ryhmä esitteli toimintaansa kirppisvaatteiden muotinäytöksellä.

Seuraava juhlavuoden tapahtuma on syyskuun 27 päivänä järjestettävä lasten ja nuorten tapahtuma. Lauantaipäivänä on urheilutalolla ja uimahallissa ohjelmaa ja illalla

kerhokeskus Koskiksessa nuorten konsertti. Tässäkin tilaisuudessa juhlivat yhdistykset tekevät yhteistyötä Lions Clubilaisten toimiessa järjestyksenväljinä.

Varsinainen pääjuhla on vuorossa 4.10. Ohjelmassa on paljon lasten ohjelmaa. Juhlapuhujaksi on lupautunut professori Pentti Arajärvi ja liiton tervehdyspuheen pitää pääsihteeri Hanna Markkula-Kivisilta. Vähän yllätystä juhlaan tuo varmasti juontajaksi pyydetty stand up-koomikko Mikko Vaismaa.

Vieläkään juhluvuoden tilaisuudet eivät lopu, sillä lokakuun 28 päivänä lastenpsykiatri, Väestöliiton asiantuntijalääkäri Raisa Cacciatore pitää Imatralla kaksi koulutustilaisuutta. Päivän tilaisuus on tarkoitettu ammattilaisille ja iltatilaisuus lasten vanhemmille. Aihe on aina ajankohtainen ” Murrosiän myrskyjä ja muutoksia. Miten vanhempana tukea omaa nuorta?”

Lions Club Imatran ensimmäinen oman juhluvuotensa tilaisuus oli heidän joulun alla 2013 järjestämänsä kalenteriprojekti Lahjoita kymppi hyvään. Jokaiselle, joka lahjoitti kymppin keräykseen imatralaisten lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen, annettiin kauniita Imatra-kuvia sisältävä kalenteri. Keräyksestä kertyi tuottoa noin 10 000 euroa, minkä yhdistys lahjoittaa Imatran seudun Pelan edelleen jaettavaksi.

Yhteiskuva juhlivien yhdistyksen ahkerista jäsenistä lastentapahtuman yhteydessä.

Kutsumaton juhluvieras

Kutsumattoman vieraan jäljiltä sisällä oli synkkää ja pimeää, mutta ulkona valo ja alkava kesä. Tästä nouseaan.

Juhlavuonna kesäkuun 17 päivänä kirppikselle tuli kutsumaton vieras. Kun naapurihuoneiston kukkakaupan työntekijä tuli aamulla töihin, hän huomasi kirppiksen yläkerran ikkunassa liekkejä. Hän teki heti hälytyksen ja kävi kollegansa kanssa varoittelemassa ylemmän kerroksen asukkaita. Ajoitus oli paras mahdollinen, sillä palokunta ehti paikalle tilanteessa, jossa iso näyteikkuna juuri särkyi, mutta tuli ei ehtinyt päästä valloilleen.

Kiinteistölle tuli ehti aiheuttaa melko vähän vahinkoa, mutta noki levisi koko yläkertaan, ja se täytyy maalata kokonaisuudessaan. Myynnissä olleet vaatteet, kengät ja muut tavarat jouduttiin suurimmaksi osaksi heittämään jätelavalle. Alakerrassa olleita lasten vaatteita pestiin, ja ne odottavat nyt kirppiksen avautumista.

Maalarit ovat töissä ja on luvattu, että syyskuun alkupuolella voimme avata ainakin osan myymälästä. Se onkin tärkeää, sillä syksyllä opiskelijat hakevat suurin joukoin opiskeluavustuksia, ja meidän säästömmme on hyvin pian käytetty.

Kirppiksen alakerta avattiin 15.9. Yläkerta valmistunee parissa viikossa.

Kiitoksen aika

On aika kiittää kaikkia teitä, jotka olette 50 vuotta sitten perustaneet Imatralle Pelastakaa Lapset-yhdistyksen. Teillä on ollut sydän paikallaan ja vilpitön halu auttaa koditonta tai muuten pulassa ollutta lasta.

Kun olen hankkinut tietoa tätä pientä historiikkiä varten, ovat omat tunteeni kulkeneet laidasta laitaan, liikituksen kautta iloon ja riemuun. Välillä pienillä askelilla ja välillä vähän isomilla harppauksilla on vapaaehtoistyönä saatu paljon hyvää aikaan.

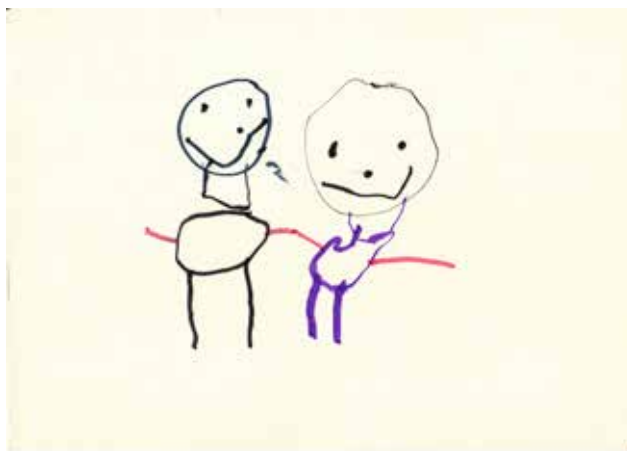
Kiitän kaikkia teitä, jotka olette osallistuneet historiikin tekemiseen; Marja-Sisko Aalto, Hillevi Teittinen, Annukka Ihanus-Rainio, Leila Perttu, Vuokko Kokko, Tellervo Piepponen, Sari Toivonen, Tarja Miikki ja Sari Timperi. Apunne on ollut tärkeä.

On tunnettu asia, että täytyy tuntea historiaa voidakseen ymmärtää nykyisyyttä. Tämä pitää paikkansa edelleenkin. Nämä Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry:n ensimmäiset 50 vuotta ovat ikään kuin kivijalka, jolle voi rakentaa uutta lasten ja nuorten hyvän elämän toteuttamiseksi.

Konkreettisesti tämä kirjoitusrupeama on ollut välillä haastava. Tietotekniikka tökki, ja tilaa olisi tarvittu huomattavasti enemmän kaikille mapeille ja papereille. Siksi en mene takuuseen kaikista vuosiluvuista. Kuvista on ollut suuri pula. Alkuvuosilta on vain vähän valokuvia tallella, eivätkä ne ole kovin hyväkuntoisia. Tänä digiaikana kuvia kyllä otetaan paljon, mutta ne katoavat jonnekin bittiavaruuteen. Onnittelien kaikkia, jotka olette päässeet lukemisessa loppuun saakka.

On hyvä lopettaa siihen, mistä Hanna Markkula-Kivisilta aloitti. Meidän ansiostamme maailma on jälleen hieman parempi paikka lapsille. Edes pikkuisen.

Tuula Rahkonen

Eki ja Juho leikkii.

Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry:n puheenjohtajat:

Sirkka Tuomainen	1964-1965
Aino Tikkanen	1966-1972
Pekka Lavaste	1973-1985
Olli Aalto	1986-1997
Annukka Ihanus-Rainio	1998-2001
Tellervo Piepponen	2002-2007
Annikka Taitto	2008-

Varapuheenjohtajat

Olli Elo	1964-1967
Pekka Lavaste	1968-1972
Aino Tikkanen	1973-1984
Hilppa Blomberg	1985
Airi Honkasalo	1986
Ulla Soikkeli	1987-1994
Pirjo Makkonen	1995-2000
Tellervo Piepponen	2001
Annukka Ihanus-Rainio	2002
Sari Toivonen	2003-2004
Ulla Lankinen	2005-2006
Annukka Ihanus-Rainio	2007
Auli Pulliainen	2008-2009
Katri Tiilikainen	2010-2011
Tuula Rahkonen	2012-

Sihteeri

Tyyne Kohonen	1964-1965
Vieno Hämäläinen	1966-1989
Arja Juuti	1990-2001
Vuokko Kokko	2002
Kyllikki Piirainen	2002
Paula Lääperi-Neuman	2003-2008
Tuula Rahkonen	2008-2011
Marjut Savolainen	2012
Jarkko Penna	2013
Tarja Miikki	2013
Sari Timperi	2014
Mirja Hietanen	2014

Rahastonhoitaja

Aila Poutanen (Ahvonen)	1965-1968
Kirsti Nurmi	1969-1973
Helena Heinonen	1974-1977
Kerttu Karhu	1978-1990
Arja Juuti	1991-2001
Annikka Taitto	2002-2004

Ritva Reiman	2005-2007
Tuula Valtonen	2008-2009
Helena Lintunen	2009-

Tilintarkastajat

Lennart Plym	1964-1970
Sylvi Holmstedt	1964-1970
Eino Talikka	1971-1981
Annikki Routakorpi	1971-1973
Raija Vertanen	1974-1975
Osmo Kyöstilä	1979-1986
Kirsti Nurmi	1983-1992
Eero Kemiläinen	1987-1988
Kirsti Matikainen	1989-1992
Osmo Kyöstilä	1993-1997
Ilmari Virolainen	1993-1997
Olli Aalto	1998-2008
Leila Perttu	1998-
Jouko Pokkinen	2009-

Hallituksen varsinaiset ja varajäsenet

Sirkka Tuomainen	1964-1966
Vieno Hämäläinen	1964-1991
Risto Ranta	1965-1966 + 1974-1975
Olli Elo	1965-1969
Anna Huhta	1965-1972
Eeva Lappalainen	1965-1982
Jenny Eskelinen	1965
Aino Tikkanen	1966-1984
Aila Ahvonen (Poutanen)	1966-1969
Helena Niemi	1966-1970
Hilkka Jaatinen	1966-1968
Hilja Jyrkinen	1967-1970
Saimi Ryhänen	1967-1970
Pekka Lavaste	1967-1985
Raija Virolainen	1970-1978

Lyyli Jäppinen	1970-1973
Lempi Antikainen	1971-1972
Anja Pousi	1971-1975
Kirsti Nurmi	1971-1972
Pirkko Tavastila-Reinikainen	1973-1974
Helena Heinonen	1973-1976 + 1992-1993
Raili Ollila	1973-1989
Kerttu Karhu	1974-1991
Martti Huhta	1975-1981
Aino Hätönen	1976-1982
Tytti Salonen	1983-1992
Leila Perttu	1984-1996
Hilppa Blomberg	1984-1988
Olli Aalto	1986-1997
Airi Hakasalo	1986-1988
Ulla Soikkeli	1987-1996
Virpi Niskanen	1989-1992
Irene Niiranen	1989
Arja Juuti	1990-2001
Irja Piispanen	1991
Pirjo Makkonen	1991-2000
Annukka Ihanus-Rainio	1992-2007
Vilho Neuvonen	1992-1994
Leena Juuti	1994-2007
Pirkko Penna	1994-2001
Eija Mertanen	1995-2001
Pentti Nousiainen	1995-1999
Vuokko Kokko	1997-2007
Sirpa Hannonen	1998-2001
Markku Rainio	2001
Tellervo Piepponen	2001-2009
Annikka Taitto	2002-
Ritva Alikoski	2002 +2013
Ritva Reiman	2002-2008
Kyllikki Piirainen	2002
Katja Kammonen	2003
Sari Toivonen	2003-2007 +2010-
Paula Lääperi-Neuman	2003-2007
Elvi Karjalainen	2004-2009
Liisa Lääperi	2004-2007
Ulla Lankinen	2006-2007
Eeva Riikilä	2007-2008
Tuula Valtonen	2008-2009
Ann-Mari Lainesalo	2008-2010
Anna-Leena Lyytikäinen	2008-2009

Auli Pulliainen	2008-2010
Tuula Rahkonen	2008-
Tuula Järvinen	2008-2009
Tiina Kirmanen	2008
Marja Paasivirta	2009-2011
Marianne Malvasto	2009-2012
Susanna Pöyhönen	2009-2011
Marjut Savolainen	2009-2012
Katri Tiilikainen	2009-2012
Helena Lintunen	2009-
Maija-Liisa Martikainen	2011-
Raija Jyrkinen	2011-2012
Eila Lyytikäinen	2011-
Anni Törne	2011-
Reija Korpiniemi	2011-
Aili Paganus	2012-
Tarja Miikki	2012-
Nina Vesikko	2012-2013
Anja Kokko	2012
Anna Lankinen	2013-
Jarkko Penna	2013
Mirja Hietanen	2013-
Sari Timpri	2013-

Yhdistyksen jäsenmäärä

Jäsenmäärä kipusi perustamisen jälkeen muutamassa vuodessa sataan henkilöön. Suurin jäsenmäärä on 142, joka on kirjattu vuonna 1971. Sen jälkeen jäsenmäärä on heilahdellut kuudenkymmenen ja sadan välillä riippuen siitä, miten jäsenrekisteriä on pidetty ajan tasalla. Tällä hetkellä yhdistyksen jäsenmäärä on 115.

